

הטעם? משום שהגפן הזו נראית על כנסת ישראל, והתבשר יוסף על זה. ובגפן שלשה שריגים - אלו הם שלש דרגות עליונות שיוצאות מן הגפן הזו, פהנים לויים וישראלים.

והיא כפרחת עלתה נצה, שהרי בגללם עולה כנסת ישראל ומתברכת מעם המלך העליון. הבשילו אשפלתיה ענבים - אלו הצדיקים של העולם, שהם כמו ענבים מבשלים פראוי. דבר אחר הבשילו אשפלתיה ענבים - זהו היין המשמר בענביו מששת ימי בראשית. עד כאן התבשר יוסף בחלומו, מכאן ולהלאה החלום הוא שלו, משום שיש לו חלומות, ולאחרים. ואקח את הענבים, שהוא לו, לעצמו.

שנינו, מי שרואה ענבים לבנים בחלום, סימן יפה לו. שחורים - לא. מה הטעם? משום שהוא הסוד של שתי דרגות ידועות, אותם שחורים ולבנים. זה הוא טוב, וזה הוא לא טוב, וכל הענבים תלויים בסוד האמונה, ועל כן נפרדים בחכמה, הן לטוב הן לרע. אלו צריכים רחמים, ואלו השגחה של רחמים.

בא ראה, אדם הראשון, אשתו סחטה לו ענבים וגרמה לו מות ולכל ישראל ולכל העולם. נח בא לענבים הללו, ולא נשמר פראוי, מה פתוב? (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה, בה"א. בני אהרן שתו יין מהם, והקריבו קרבן באותו היין ומתו, והרי נתבאר. ומשום כך פתוב (דברים לב) ענבמו ענבי רוש אשפלת מררת למו, משום שאותם הענבים גרמו את זה.

וקריבו קרבנא בההוא חמרא, ומיתו, והא אתמר. ובגין כך פתיב, (דברים לב) ענבמו ענבי רוש אשפלת מררת למו, בגין דאינון ענבין גרמי האי.

הא ודאי בשורה דחדוה בשלימו איהו, מאי טעמא, בגין דהאי גפן על כנסת ישראל אתחזי ליה, ואתבשר יוסף בהאי. ובגפן שלשה שריגים, אלין אינון תלתא דרגין עלאין, דנפקי מהאי גפן, פהני ליואי וישראלי.

והיא כפרחת עלתה נצה, דהא בגיניהון סלקא כנסת ישראל, ואתברכת מעם מלכא עלאה. הבשילו אשפלתיה ענבים, אלין אינון צדיקיא דעלמא, דאינון פענבים מבושלים פדקא חזי. דבר אחר הבשילו אשפלתיה ענבים, דא הוא יין דאתנטיר בענביהו מששת ימי בראשית. עד הכא אתבשר יוסף בחלמיה, מכאן ולהלאה חלמא איהו דיליה, בגין דאית חלמין ליה, ולאחרנין. ואקח את הענבים, דאיהו ליה לגרמיה.

תנינו, האי מאן דחמי ענבין חוורין בחלמא, סימן יפה לו, אוכמי לא. מאי טעמא, בגין דאיהו רזא דתרין דרגין ידיען, אינון אוכמי וחוורי. האי איהו טב, והאי איהו דלא טב, וכלהו ענבין ברזא דמהימנותא תליין. ועל דא מתפרשן בחכמתא, הן לטב, הן לביש. אלין צריכין רחמי, ואלין אשגחותא דרחמי.

תא חזי, אדם הראשון, אנתתיה סחטא ליה ענבין, וגרמת ליה מותא, ולכל ישראל, ולכל עלמא. נח אתא להני ענבין, ולא אתנטר פדקא יאות, מה כתיב, (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה, בה"א. בני אהרן, שתו חמרא מנייהו,

וקריבו קרבנא בההוא חמרא, ומיתו, והא אתמר. ובגין כך פתיב, (דברים לב) ענבמו ענבי רוש אשפלת מררת למו, בגין דאינון ענבין גרמי האי.

רָאָה עֲנָבִין דְּאִינוּן טְבִין, בְּהֵוּא כָּרִם, הַפָּרָם שְׁמַעְלִים נַחַת וְרִיחַ בְּדַרְגוֹת שְׁלֵמוֹת פְּרָאוּי. וְעַל זֶה יוֹסֵף יָדַע אֶת הַדָּבָר וְהִסְתַּכַּל בְּעֵקֶר וּפְתַר הַחֲלוּם עַל בְּרִיו, מִשּׁוּם שֶׁהִתְבַּשֵּׂר בְּאוֹתוֹ הַחֲלוּם פְּרָאוּי, וּמִשּׁוּם כִּף פְּתַר הַפְּתָרוֹן לְטוֹב וְכִף הַתְּקִים.

מָה פְּתוּב? וַיֵּרָא שֶׁר הָאֲפִים פִּי טוֹב פְּתַר וַיֹּאמֶר אֶל יוֹסֵף אִף אֲנִי בַחֲלוּמִי וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה סְלֵי חֲרִי עַל רֹאשִׁי. בֹּא רְאֵה, אֲרוּרִים הֵם הָרְשָׁעִים, שֶׁכָּל מַעֲשֵׂיהֶם כָּלֵם לְרַע, וְכָל אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁהֵם אוֹמְרִים, כָּלֵם לְרַע וְלִהְרַע.

בֵּינוֹן שִׁפְתַח אֶת פִּיו בְּאֵף, מִיַּד פְּחַד יוֹסֵף, וַיִּדַע שֶׁכָּל דְּבָרָיו הֵם לְהַרַע וּבְשׁוּרָה שֶׁל רַע בְּפִיו. וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה סְלֵי חֲרִי עַל רֹאשִׁי. אֲזִי יָדַע יוֹסֵף שֶׁהִתְבַּשֵּׂר עַל חֲרַבְנֵי בֵּית הַמֶּקְדָּשׁ, וַיִּשְׂרָאֵל בְּגִלוּת, שִׁיגְלוּ מִן הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

רְאֵה מָה פְּתוּב, וּבִסְל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל מֵאֲכַל פְּרַעַה מַעֲשֵׂה אִפָּה וְהַעוֹף אֲכַל אֶתֶם מִן הַסֵּל מַעַל רֹאשִׁי. אֵלּוּ הֵם שְׂאֵר הָעַמִּים שְׁמִתְפַּנְסִים עַל יִשְׂרָאֵל וְהוֹרְגִים אוֹתָם וּמְחַרְבִּים בֵּיתָם וּמְפַזְרִים אוֹתָם לְאַרְבַּעַת צַדְדֵי הָעוֹלָם. וְהַכָּל הִסְתַּכַּל יוֹסֵף, וַיִּדַע שְׁאוֹתוֹ הַחֲלוּם עַל יִשְׂרָאֵל כְּשֵׁיחִיו בְּחַיּוּב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. מִיַּד פְּתַר לוֹ פְּתָרוֹן לְרַע, וְהַתְּקִים בּוֹ.

וּבֹא וְרְאֵה, שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ שְׂרָאָה זֶה וְרְאָה זֶה - זֶה רְאָה כְּשֵׁעוּלָה וְשׁוֹלְטַת הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה וּמֵאִירָה הַלְּבָנָה, וְזֶה רְאָה שְׁנַחֲשָׁף וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ הַנְּחֹשׁ הָרַע, וּמִשּׁוּם כִּף הִסְתַּכַּל יוֹסֵף בַּחֲלוּם הַהוּא, וּפְתַר אוֹתוֹ פְּתָרוֹן לְרַע. וְעַל כֵּן הַכָּל עוֹמֵד בְּפְתָרוֹן,

חָמָא עֲנָבִין דְּאִינוּן טְבִין, בְּהֵוּא כָּרִם, דְּקָא סְלָקִין נִיחָא וְרִיחָא בְּדַרְגִין שְׁלִימִין, פְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא יוֹסֵף יָדַע מְלָה, וְאִסְתַּכַּל בְּעֵקֶרָא, וּפְשַׁר חֲלָמָא עַל בְּרִיָּה. בְּגִין דְּאִתְבַּשֵּׂר בְּהֵוּא חֲלָמָא, פְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין כִּף פְּשַׁר פְּשָׂרָא לְטַב, וְאִתְקִיִּים הָכִי.

מָה פְּתִיב. וַיֵּרָא שֶׁר הָאֲפִים פִּי טוֹב פְּתַר וַיֹּאמֶר אֶל יוֹסֵף אִף אֲנִי בַחֲלוּמִי וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה סְלֵי חֲרִי עַל רֹאשִׁי. תָּא חֲזִי, אֲרוּרִין אִינוּן רְשִׁיעִיא, דְּכָל עוֹבְדֵיהוֹן פְּלֵהוֹן לְבִישׁ. וְכָל אִינוּן מְלִין דְּאִינוּן אֲמַרִין, פְּלֵהוּ לְבִישׁ, וְלֹאֲבֹאֲשָׂא.

בֵּינוֹן דְּפְתַח פּוּמִיָּה בְּאֵף, מִיַּד דְּחִיל יוֹסֵף, וַיִּדַע דְּכָל מְלוֹי אִינוּן לֹאֲבֹאֲשָׂא, וּבְשׁוּרָה דְּבִישׁ בְּפּוּמִיָּה. וְהִנֵּה שְׁלֵשָׁה סְלֵי חֲרִי עַל רֹאשִׁי, פְּדִין יָדַע יוֹסֵף דְּאִתְבַּשֵּׂר עַל חֲרִיבוּ דְּבִי מְקַדְשָׂא, וַיִּשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, דִּיתְגַּלּוֹן מֵאַרְעָא קְדִישָׂא.

חָמִי מָה כְּתִיב, וּבִסְל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל מֵאֲכַל פְּרַעַה מַעֲשֵׂה אִפָּה וְהַעוֹף אֲכַל אֶתֶם מִן הַסֵּל מַעַל רֹאשִׁי. אֵלִין אִינוּן שְׂאֵר עַמִּין, דְּמִתְפַּנְשִׁי עַלֵּיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְקִטְלֵי לוֹן, וְחַרְבֵי בֵּיתֵיהוּ, וּמְפַזְרֵי לוֹן לְאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֲלָמָא. וְכָלֵא אִסְתַּכַּל יוֹסֵף, וַיִּדַע דְּהֵוּא חֲלָמָא עַל יִשְׂרָאֵל, פְּדֵ יְהוֹן בְּחַיּוּבָא קָמִי מְלָפָא, מִיַּד פְּשַׁר לִיה פְּשָׂרָא לְבִישׁ, וְאִתְקִיִּים בֵּיה.

וְתָא חֲזִי, תְּרִין דְּרָגִין אֵלִין, דְּקָא חָמָא הָאִי, וְחָמָא הָאִי. דָּא חָמָא (דְּהֵא) (דף קצב ע"ב)

פְּדֵ סְלִיק, וְקָא שְׁלִיט דְּרָגָא עֲלָאָה, וְאִתְנַהֵר סְהָרָא. וְדָא חָמָא, דְּאִתְחַשְׁף וְשְׁלִיט עֲלָהּ חִיּוּיָא בִישָׂא. וּבְגִין כִּף אִסְתַּכַּל

וְהַתְּקִים בּוֹ.